

Salpajäärä

Olikformad blombeck
Stenocorus meridianus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Salpajäärä on 15–25 mm pituinen, kapea, siro ja pitkäjalkainen sarvijäärä. Sen peitinsiivet kapenevat taaksepäin, koiraalla voimakkaammin kuin naaraalla. Peitinsiipien väri vaihtelee mustasta kellanruskeaan, pää ja etuselkä ovat mustat. Tuntosarvet ulottuvat naaraalla peitinsiipien puoliväliin, koiraalla ne ovat pidemmät.

Elinympäristö ja levinneisyys

Salpajäärä on lehtimetsien laji. Toukat elävät lehtipuiden lahoissa juurissa maanpinnan alapuolella, isäntäpuuksi kelpaavat useat eri lajit. Aikuisia salpajääriä tavataan kesäkuun lopulta elokuun alkupuolelle. Ne hakeutuvat kukille, varsinkin mesiangervolle ja karhunputkelle.

Salpajäärä esiintyy melko suppealla alueella Etelä-Hämeen itäosissa, etenkin Lammilla ja Lahden ympäristössä. Havaintoja on myös Hyvinkäältä, Seinäjoelta ja Joutsenosta.

Nykytila ja uhkatekijät

Salpajäärä on harvinainen laji, joka on uhanalaistunut lahoppuun vähenemisen ja metsien puulajisuhteiden muutosten takia. Ne uhkaavat lajia edelleen.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan salpajäärän esiintymispaikalla ja sen lähialueilla tulee säästää kuolleet ja huonokuntoiset lehtipuut sekä niiden kannot. Myös lajille elintärkeä lahoppuujatkumo on turvattava.

Lähteet

Heliövaara, K., Mannerkoski, I. & Siitonen, J. 2004. Suomen sarvijäärät. Tremex press Oy, Helsinki. 374 s.

Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki. 466 s.

Kuva: Juhani Päiväranta